

**Analýza regionálních potřeb trhu práce,
míry nezaměstnanosti
a uplatnitelnosti absolventů
v Plzeňském kraji**

12/2023

Analýza regionálních potřeb trhu práce, míry nezaměstnanosti a uplatnitelnosti absolventů v Plzeňském kraji

Pro potřeby zpracování připravovaného Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje pro roky 2024-2028 (dále jen „dlouhodobý záměr“ nebo „DZ“) vypracovala Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, o.p.s. Analýzu regionálních potřeb trhu práce, míry nezaměstnanosti a uplatnitelnosti absolventů v Plzeňském kraji a upozorňuje na faktory, které ovlivňují trh práce z hlediska vzdělávací struktury v kraji. V analýze jsou podrobně popsány potřeby trhu práce vycházející ze statistických dat a jsou doporučeny takové obory vzdělání, které je vzhledem k potřebám trhu práce v Plzeňském kraji v následujícím období efektivně rozvíjet. Pro dokreslení celého kontextu byly také využity výstupy z analýz zpracovaných již v minulých letech.

Predikce počtu žáků SŠ v Plzeňském kraji pro potřeby Dlouhodobého záměru

Při plánování kapacit a rozvoje sítě středních škol v Plzeňském kraji využívá Plzeňský kraj výsledky studie Projekce počtu žáků SŠ v Plzeňském kraji pro období 2020-2030 (dále Projekce SŠ), kterou na základě zkušeností s podobnými pracemi v podmínkách Plzeňského kraje zpracovala Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, o.p.s. Tato organizace spolupracuje s OŠMS Krajského úřadu Plzeňského kraje dlouhodobě na monitoringu vývoje sítě škol, tematických analýzách i predikcích. Např. v roce 2016 zpracovala pro OŠMS Prognózu počtu žáků a tříd v základních školách v Plzeňském kraji do školního roku 2025/26, která byla až do příchodu uprchlíků z Ukrajiny také ve velmi dobrém souladu se skutečným vývojem počtu žáků.

Projekce SŠ je velmi cenným podkladem pro předvídaní potřebných kapacit SŠ v kraji i zájmu o ně. Studie vychází z věkové struktury obyvatel kraje k 31. 12. 2019 a na základě vlastních analýz zpracovatele zohledňuje:

- změny počtu obyvatel ve věku zahájení středoškolského studia (tj. migraci),
- rozdělení nastupujících do 1. ročníků podle škol a oborů (tj. zájem),
- změny počtu žáků při přestupu do vyššího ročníku (tj. změny počtů během studia).

Projekce SŠ se soustředila na predikci žáků přicházející na SŠ přímo ze ZŠ. Počty žáků nástavbového studia, zkráceného studia a nedenních forem studia předpokládala v dalších letech stejné, jako byl průměr v letech 2018/19 a 2019/20. Podrobněji je vše vysvětleno zejm. v kapitole 2 Metodika (viz příložená studie).

Kvalitu Projekce SŠ potvrzují kromě praktických zkušeností i každoroční kontroly souladu predikce se skutečností (viz tabulka 1).

Tabulka 1: Srovnání celkových počtů žáků SŠ v oborech pro žáky ze ZŠ s počty žáků dle Projekce (2020)

	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Skutečnost	21 083	21 582	22 376	23 516	24 757
Projekce	21 083	21 571	22 317	23 318	24 673
Rozdíl	0	+11	+59	+198	+84
Rel. odchylka (%)	0,0	+0,1	+0,3	+0,8	+0,3

Zdroj dat: vlastní data, Projekce počtu žáků SŠ v Plzeňském kraji pro období 2020-2030 (RRA)

Z tabulky je zřejmé, že odchylka predikce od skutečnosti je i po 4 letech velmi malá, a to v absolutním i relativním vyjádření. Ve školním roce 2023/24 činila +84 žáků, což je 0,3 %. Více to bylo jen ve školním roce 2022/23 (+198, tj. 0,8 %). Relativní odchylka tedy vždy byla

s rezervou do 1 % a kladná. To znamená, že Projekce je spíše konzervativní a rozhodně nenadsazuje budoucí počty.

Vliv migrace na populační vývoj Plzeňského kraje

Významným předpokladem vysoké kvality projekce je zohlednění migrace, která je i v podmínkách Plzeňského kraje hlavním faktorem populačního růstu a je v rámci ČR dlouhodobě vysoká (viz tabulka 2).

Z tabulky 2 je jasné, že Plzeňský kraj patří mezi kraje s nejvyšší hrubou mírou migračního salda (tj. změnou počtu obyvatel migrací na 1000 obyvatel). Nejčastěji se umístil na 3. místě za Prahou a Středočeským krajem, když se pohyboval v úzkém rozpětí mezi 2. a 4. místem.

Rok 2022, kdy došlo ve všech krajích k výraznému nárůstu hrubé míry migračního salda, byl ovlivněn příchodem uprchlíků z Ukrajiny, ale různou měrou.

Tabulka 2: Hrubá míra migračního salda krajů ČR v letech 2011-2022 (tj. změna počtu obyvatel migrací na 1000 obyvatel)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Česká republika	1,6	1,0	-0,1	2,1	1,5	1,9	2,7	3,6	4,1	2,5	4,8	30,6
Hlavní město Praha	4,6	2,7	-4,3	10,7	4,8	8,1	8,5	8,5	9,8	7,3	12,1	60,7
Středočeský kraj	9,8	8,4	7,1	8,2	7,6	7,6	8,7	11,4	10,5	9,9	11,5	37,4
Jihočeský kraj	0,6	0,5	0,5	0,9	1,4	1,0	2,0	2,9	3,4	1,1	3,6	25,5
Plzeňský kraj	1,4	2,1	2,3	3,0	3,4	3,8	4,1	7,0	9,5	3,9	7,5	46,6
Karlovarský kraj	-1,9	-3,9	-3,5	-2,1	-3,1	-2,4	-1,4	-0,2	1,2	0,0	0,6	39,6
Ústecký kraj	-0,3	-0,6	-0,5	-0,7	-0,3	-0,8	0,5	1,2	1,6	-1,4	1,5	19,8
Liberecký kraj	0,6	-0,5	-0,2	0,3	1,5	1,0	1,4	2,3	2,9	-1,2	3,5	28,4
Královéhradecký kraj	-0,7	-1,0	-1,0	-0,4	0,2	-1,0	0,7	0,5	1,9	0,6	0,9	25,0
Pardubický kraj	0,4	0,1	-0,3	0,2	-0,2	1,2	2,4	3,8	4,3	2,1	3,3	29,2
Kraj Vysočina	-0,7	-1,3	-1,5	-1,5	-1,2	-1,6	-0,4	0,4	1,3	0,3	1,8	22,7
Jihomoravský kraj	1,5	1,5	0,6	1,2	1,3	2,0	2,7	2,9	2,7	3,8	4,7	28,0
Olomoucký kraj	-0,2	-1,0	-1,2	-0,9	-0,8	-1,2	-0,6	-0,7	0,1	0,1	0,3	16,5
Zlínský kraj	-0,8	-1,3	-1,1	-0,9	-0,2	-1,1	-0,6	0,2	0,3	-0,8	1,1	16,3
Moravskoslezský kraj	-2,0	-2,2	-2,5	-2,5	-2,2	-1,9	-2,1	-1,1	-0,9	-3,0	-0,1	13,3
Pořadí Plzeň. kraje	4	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2

Zdroj dat: ČSÚ – Veřejná databáze

Migrace se jako rozhodující faktor populačního vývoje v podmínkách ČR promítá i do vývoje celkového počtu obyvatel. Také podle hrubé míry změny počtu obyvatel se Plzeňský kraj v letech 2011 až 2022 pohybuje nejčastěji na 3. místě mezi kraji ČR (opět mezi 2. a 4. místem).

Z důvodu velkého významu migrace na vývoj počtu obyvatel Plzeňského kraje byla zvláštní pozornost věnována migraci i při zpracování Projekce SŠ. Vliv migrace na počet obyvatel kraje ve věku 15 let v posledních 8 letech dokumentuje tabulka 3.

Tabulka 3: Změna počtu obyvatel ve věku 15 let (k 31.12.) od narození v Plzeňském kraji

V roce: počet narozených	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
	6 100	5 803	5 445	5 046	4 934	4 886	4 774	4 887
V roce: počet 15letých	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
	6 653	5 949	5 671	5 244	5 097	5 112	4 988	5 021
Rel. změna (v %)	9,1	2,5	4,2	3,9	3,3	4,6	4,5	2,7

Zdroj dat: ČSÚ

I když pomíneme rok 2022 ovlivněný uprchlíky z Ukrajiny, je z tabulky 3 zřejmé, že v letech 2015-2021 migrace v Plzeňském kraji zvyšovala počet obyvatel ve věku 15 let proti odpovídajícímu počtu narozených (v průměru +3,7 %).

Významnou složkou imigrace do Plzeňského kraje je zahraniční migrace, což se projevuje vysokým a rostoucím podílem cizinců na populaci celkem i na počtech žáků ve školách, jak dokládá tabulka 4.

V Plzeňském kraji mezi roky 2013 a 2021 (tj. před příchodem ukrajinských uprchlíků) vzrostl podíl cizinců na populaci celkem ze 4,4 % na 7,5 % a kraj se tak posunul ze 4. na 2. místo v ČR.

Zvyšuje se i podíl cizinců na dětech/žácích škol v Plzeňském kraji. V MŠ a ZŠ se mezi roky 2013 a 2021 zvýšil podíl cizinců na dvojnásobek. Na SŠ byl nárůst menší, ale i podle tohoto ukazatele si Plzeňský kraj na všech výše uvedených školách udržuje 3. místo v rámci ČR.

Tabulka 4: Podíl cizinců v Plzeňském kraji a dětech/žácích dle stupně

Podíl cizinců na:	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
populaci celkem	4,4	4,5	4,7	5,1	5,4	6,1	6,7	7,1	7,5	13,3
dětech v MŠ	2,2	2,6	3,1	3,6	4,0	4,0	4,3	4,3	4,4	6,8
žácích ZŠ	2,4	2,6	2,9	3,2	3,4	3,8	4,2	4,4	4,8	10,1
žácích SŠ	2,3	2,5	2,5	2,7	2,7	2,5	2,7	2,8	3,0	4,3

Zdroj dat: ČSÚ, MŠMT

Projekce žáků SŠ v oborech pro žáky ze ZŠ

Jak bylo uvedeno výše, Projekce SŠ je dosud ve velmi dobrém souladu se skutečným vývojem počtu žáků SŠ v Plzeňském kraji v oborech pro žáky přicházející přímo ze ZŠ (viz tabulka 1).

Pro nadcházející období do roku 2030 Projekce SŠ předpokládá, že počet žáků SŠ v Plzeňském kraji v oborech pro žáky přicházející přímo ze ZŠ bude nejvyšší ve školním roce 2026/27 (27,1 tis. žáků). A i když Projekce SŠ používá vlastní demografickou projekci, bylo provedeno porovnání s oficiální demografickou projekcí ČSÚ z roku 2019 pro věkovou skupinu 15-19 let. Ta potvrdila stejný vývojový trend jako Predikce SŠ s maximem počtu v roce 2026 (viz tabulka 5).

Tabulka 5: Počet obyvatel Plzeňského kraje podle věku dle demografické projekce ČSÚ 2019

Věk	2019*	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
15	5 097	5 246	5 664	6 093	6 467	6 744	6 762	6 585	5 883	6 099	5 824	6 006
16	5 127	5 130	5 267	5 686	6 115	6 489	6 767	6 784	6 607	5 905	6 121	5 847
17	5 025	5 167	5 156	5 294	5 713	6 143	6 517	6 795	6 812	6 635	5 933	6 149
18	5 091	5 078	5 203	5 191	5 329	5 749	6 179	6 554	6 832	6 850	6 673	5 971
19	4 900	5 160	5 124	5 248	5 237	5 375	5 795	6 227	6 602	6 881	6 899	6 722
15-19	25 240	25 781	26 414	27 512	28 861	30 500	32 020	32 945	32 737	32 371	31 451	30 695

Zdroj dat: ČSÚ – Demografická projekce 2019

Predikce žáků v ostatních oborech

Samostatným problémem je predikce počtu žáků SŠ v oborech, které nejsou určeny pro žáky přicházející ze ZŠ (nástavbové a zkrácené studium). V Projekci SŠ k nim byly zařazeny i žáci „nedenních“ forem studia. Počet těchto žáků je kromě demografického vývoje ovlivněn vývojem ekonomiky, měnícími se požadavky na úspěšné ukončení studia apod. Proto nebyla tato skupina žáků v Prognóze SŠ detailně řešena a předpokládalo se, že se počty po výrazném poklesu v letech 2010-2019 stabilizují na úrovni let 2018/19 a 2019/20 (průměr 1379 žáků).

Pro potřeby Dlouhodobého záměru však bylo nutné zabývat se i touto skupinou žáků. Ze srovnání skutečných a predikovaných počtů žáků nástavbového studia, zkráceného studia a nedenních forem studia vyplývá, že počty těchto žáků v Plzeňském kraji v posledních letech rostly až na 1 898 v roce 2023/24, tj. o více než 500 žáků. Tento nárůst jde na vrub především zkráceného studia, k jehož rozvoji došlo až po dokončení predikce.

Pro potřeby Dlouhodobého záměru jsme tedy navýšily počet žáků v oborech, které nejsou určené pro žáky přicházející ze ZŠ, na skutečnost školního roku 2023/24, tj. na 1898 žáků, což je velmi konzervativní řešení.

Vliv ukrajinské krize na počty žáků SŠ v Plzeňském kraji

Dalším významným faktorem, který bude zvyšovat v nadcházejícím období počty žáků SŠ v Plzeňském kraji, jsou žáci z řad ukrajinských uprchlíků. K 31. 12. 2023 je Plzeňský kraj 3. v podílu ukrajinských uprchlíků ve věku 6-14. let (9 %) a 2. v jejich podílu ve věku 15-17 let.

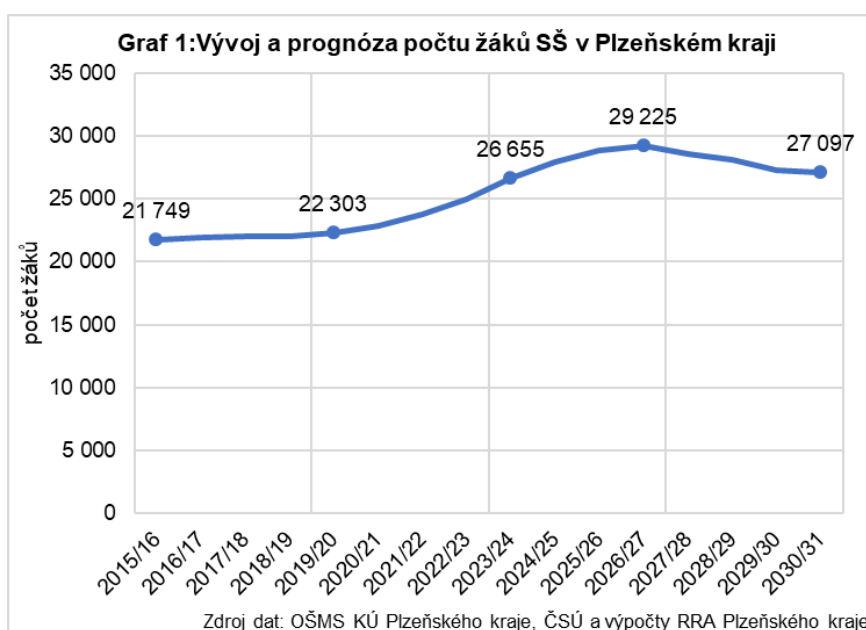
Růst počtu žáků z Ukrajiny se zatím projevil především na ZŠ. Na počty žáků SŠ byl vliv dosud minimální (jazyková bariéra, možnost distančního studia na Ukrajině, ...). S dokončováním ZŠ uprchlíky z Ukrajiny však lze očekávat růst zájmu těchto žáků o studium SŠ v kraji.

Pro potřeby Dlouhodobého záměru jsme proto zvolili opět konzervativní způsob jednoduché projekce tohoto faktoru. Nepředpokládáme příchod dalších uprchlíků, jen přechod části z nich ze ZŠ na SŠ v kraji. Vycházíme přitom z aktuálních počtů uprchlíků podle věku, které jsou v dobrém souladu s počty uprchlíků na ZŠ v Plzeňském kraji.

Předpokládáme, že 60 % těchto žáků ze ZŠ nastoupí na SŠ a každý ročník dokončí jen 80 % z nich. Je tedy zřejmé, že také tato nová složka projekce žáků SŠ v Plzeňském kraji pro potřeby Dlouhodobého záměru je velmi konzervativní a skutečné počty budou spíše vyšší.

Projekce počtu žáků SŠ v Plzeňském kraji pro potřeby Dlouhodobého záměru

Výsledkem využití Projekce SŠ, navýšení počtu žáků, kteří nepřicházejí na SŠ přímo ze ZŠ a započtení ukrajinských uprchlíků je reálná predikce počtu žáků SŠ v Plzeňském kraji (viz graf 1). Ta předpokládá v období do roku 2030 nejvyšší počty žáků ve školním roce 2026/27, a to 29,2 tis. žáků. To je proti školnímu roku 2023/24 nárůst téměř o 2,6 tis. žáků (tj. +10 %). Proti minimu v roce 2015/16 je to nárůst o 7,5 tis. žáků (tj. +34 %). I to dokládá poměrně velkou dynamiku růstu kapacitních potřeb SŠ v Plzeňském kraji.

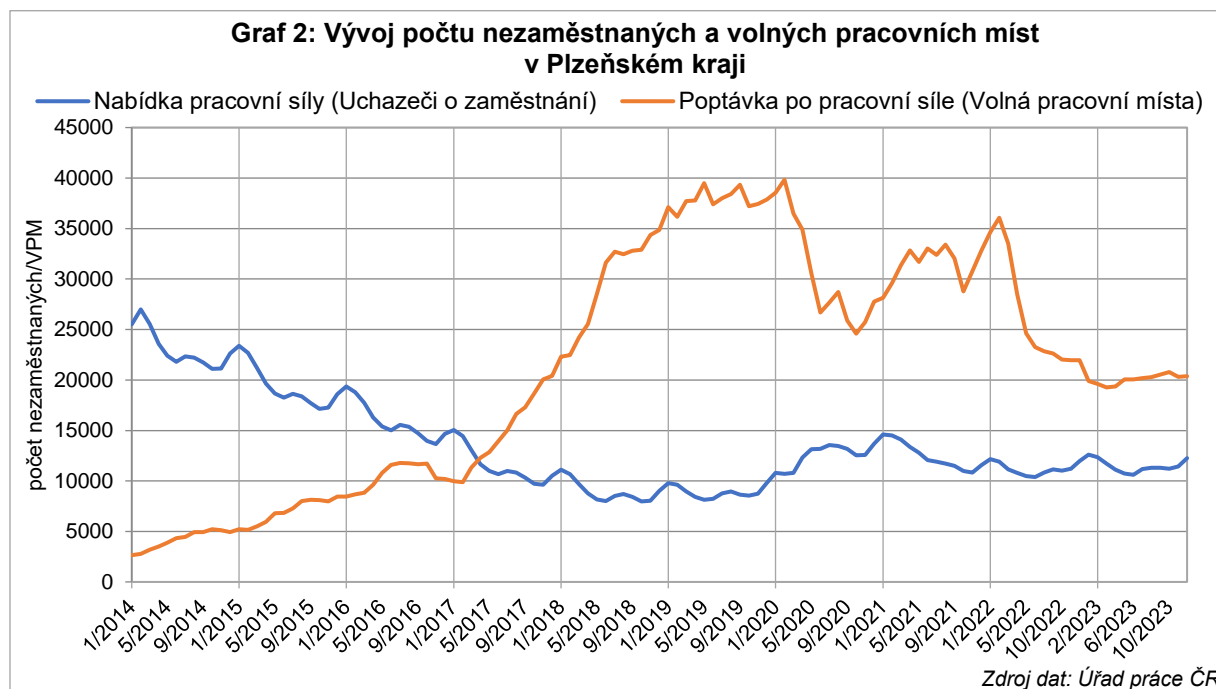

Nutno zdůraznit že ani ve školním roce 2030/31 neočekáváme na základě výše uvedených podkladů snížení počtu žáků SŠ v Plzeňském kraji pod současnou úroveň (26,7 tis. v roce 2023/24; 27,1 tis. v roce 2030/31).

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem je nezbytné zajistit dostatečnou kapacitu středních škol v Plzeňském kraji, neboť i přes demografická data počtu narozených dětí je skutečný počet žáků v kraji vyšší a nárůst počtu žáků se očekává i v následujících letech.

Strategie rozvoje sítě středních škol

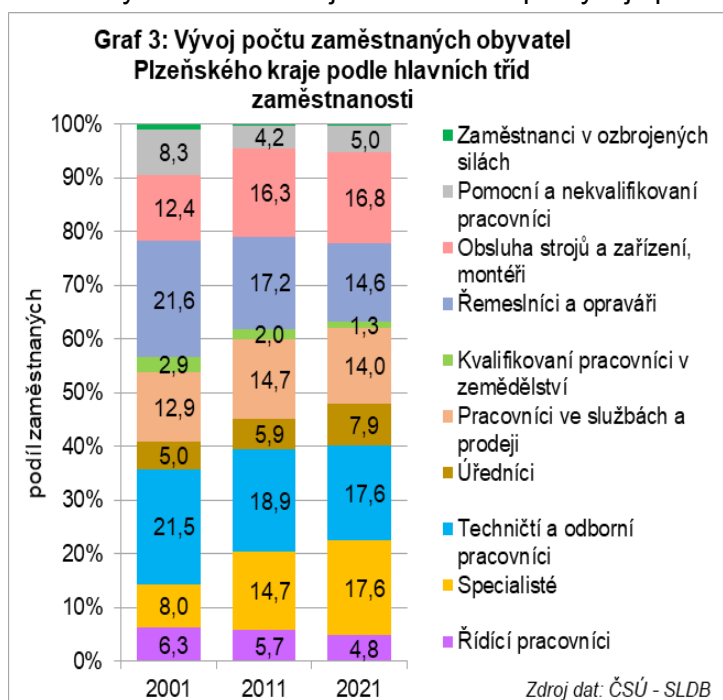
Pro uplatnění absolventů SŠ je podstatná situace na regionálním trhu práce. Ten se v Plzeňském kraji vyznačuje poměrně velkým nedostatkem pracovních sil (viz graf 2).

Počet volných pracovních míst (VPM) evidovaných ÚP ČR v kraji od roku 2017 převyšuje počet nezaměstnaných uchazečů o práci. I přes pokles VPM v roce 2022 připadalo na konci roku 2023 na 1 VPM jen 0,6 uchazeče (12,3 tis. uchazečů, 20,4 tis. VPM).

Největší poptávka na trhu práce je v Plzeňském kraji po profesích hlavní třídy Obsluha strojů a zařízení, montéři, které na konci roku 2023 tvořily 40 % volných pracovních míst. Z nich byl největší zájem o profesi Montážní dělníci (18 %).

Dlouhodobě však roste na trhu práce v Plzeňském kraji počet pracovních sil v hlavní třídě Specialisté (viz graf 3), tedy v profesích převážně pro pracovníky s vysokoškolským vzděláním.

Gymnázia

Zhoršená dostupnost 4letých gymnázií (dojezdová vzdálenost nad 20 km) je v Plzeňském kraji zejm. na území okresu Tachov a v přilehlých územích okresu Domažlice a Plzeň-sever (viz mapa 1). Ve městech Tachov a Stříbro byla do školního roku 2023/2024 jen víceletá gymnázia. Nejbližší 4letá gymnázia pro uchazeče z okresu Tachov jsou v Plzni a v Domažlicích. Ve Staňkově je tento obor pouze na soukromé SŠ (celkem 29 žáků).

Od školního roku 2024/25 bude 4leté gymnázium otevřeno i na Gymnáziu ve Stříbře, takže Tachovsko, vč. Tachova, zůstane v Plzeňském kraji jediným větším územím s dojezdovou vzdáleností na 4leté gymnázium delší než 20 km. Menší území s horší dostupností zůstanou v periferních částech kraje (severozápad okresu Plzeň-sever, sever okresu Rokycany, na hranici okresů Plzeň-jih a Klatovy, část Šumavy a část okresu Domažlice při hranici s okresem Tachov).

Zájem o čtyřletá gymnázia vyjádřený podílem podaných přihlášek v 1. kole na 100 nabízených míst je v Plzeňském kraji dlouhodobě menší než např. o lycea (viz dále tabulka 6)

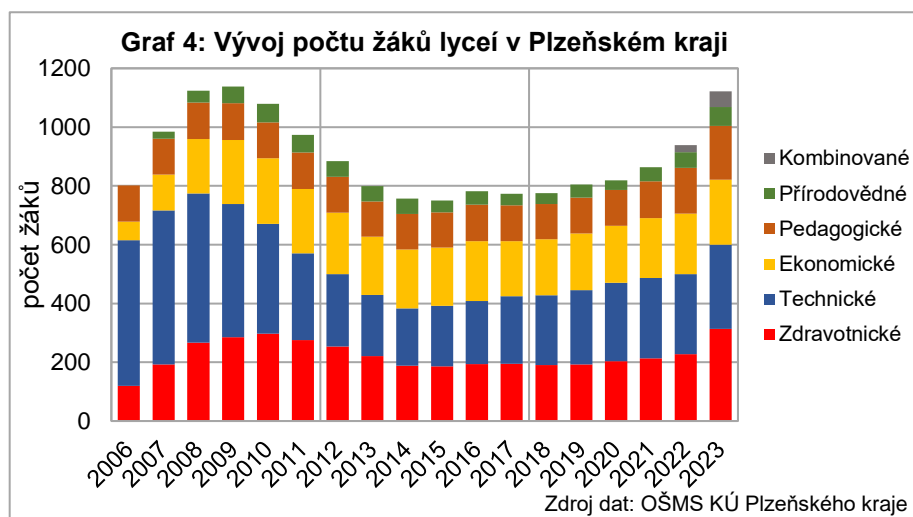
Lycea

Od školního roku 2015/16 kapacity i počty žáků lyceí v Plzeňském kraji rostou (viz graf 4). Do roku 2023/24 se jejich počet zvýšil o polovinu (ze 750 na 1122).

Zájem o tuto skupinu oborů je stále velký, jak dokládá počet

podaných přihlášek v 1. kole na 100 nabízených míst (viz tabulka 6).

Největší zájem je dlouhodobě o Pedagogické lyceum. Následuje Ekonomické lyceum a Zdravotnické lyceum. Zvýšil se zájem i o Technické lyceum.

Tabulka 6: Počáteční zájem o lycea v Plzeňském kraji

Název oboru	Kód oboru	Počáteční zájem 2015	Počáteční zájem 2016	Počáteční zájem 2017	Počáteční zájem 2018	Počáteční zájem 2019	Počáteční zájem 2020	Počáteční zájem 2021	Počáteční zájem 2022	Počáteční zájem 2023
Technické lyceum	78-42-M/01	233	139	188	165	167	195	186	182	213
Ekonomické lyceum	78-42-M/02	215	265	202	238	260	250	217	218	262
Pedagogické lyceum	78-42-M/03	317	333	343	353	417	420	510	378	340
Zdravotnické lyceum	78-42-M/04	175	207	207	208	242	280	297	288	223
Přírodovědné lyceum	78-42-M/05	20	67	43	100	100	30	33	100	100
Kombinované lyceum	78-42-M/06	-	-	-	-	-	-	-	93	120
Lycea celkem		198	199	197	213	236	234	237	229	230
Gymnázium	79-41-K/41	162	176	184	173	185	199	193	189	189
Úplně střední odborné s maturitou (bez výcv.)		132	139	139	138	153	161	165	184	225

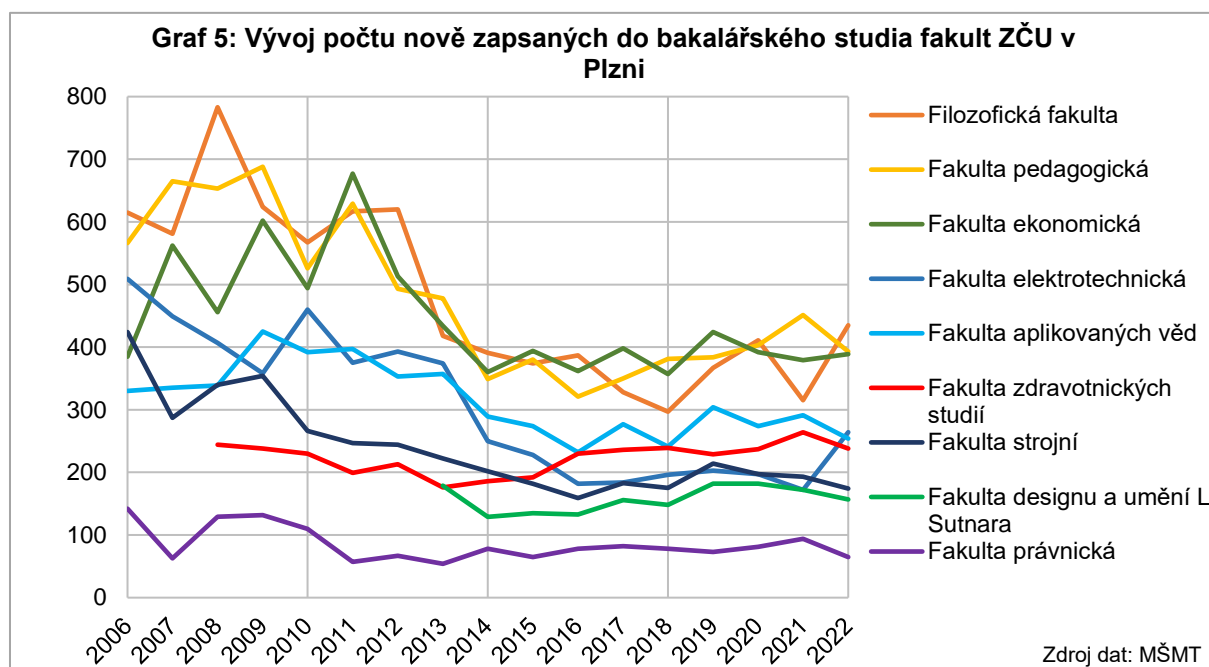
Počáteční zájem = počet podaných přihlášek v 1. kole na 100 nabízených míst
Zdroj dat: OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Počet podaných přihlášek na 100 nabízených míst je v Plzeňském kraji trvale vyšší než v případě 4letých gymnázií.

Rostoucí zájem o lycea se promítl i do počtu nastupujících do 1. ročníků. Již ve školním roce 2022/23 byl navýšen počet žáků přijímaných do oboru Pedagogické lyceum ze 30 na 60, přesto je zájem o tento obor stále vysoký. Ve školním roce 2023/24 byly na všech oborech lyceí v Plzeňském kraji obsazena nabízená místa, z důvodu uspokojení nejvyššího zájmu uchazečů byl navýšen počet přijímaných uchazečů na Zdravotnické lyceum.

S ohledem na přechod většiny absolventů všeobecně odborného studia na vysoké školy, je vhodné rozvíjet především obory lyceí s vazbou na oborovou nabídku ZČU v Plzni (Technické lyceum, Zdravotnické lyceum, Přírodovědné lyceum, Pedagogické lyceum a Ekonomické lyceum).

Největší potřeba rozvoje je v případě Technického lycea. Lze předpokládat, že rostoucí počty absolventů Technických lyceí v kraji by se příznivě promítly i do růstu zájmu o technické fakulty Západočeské univerzity (viz graf 5).

O uplatnění absolventů technických oborů ZČU není pochyb, neboť zaměstnavatelé v kraji dlouhodobě deklarují velkou potřebu technicky vzdělaných vysokoškoláků. To potvrzují i výsledky každoročního průzkumu zaměstnavatelů, který provádí ÚP ČR u části převážně větších zaměstnavatelů (viz tabulka 7). Barevně jsou zvýrazněny některé profese s větším počtem plánovaných nových pracovníků.

Z tabulky je patrné, že specialistů v průmyslu, v IT a ve zdravotnictví, ale i pracovníků v sociální oblasti pociťují zaměstnavatelé stále velký nedostatek, nejvyšší zájem je o absolventy vysokých škol v oblasti elektrotechniky, elektroniky a elektron. komunikací a také o Analytiku a vývojáře softwaru a počítačových aplikací.

Tabulka 7: Výsledky pravidelného dotazníkové šetření zaměstnavatelů ÚP ČR

Kód	Název skupiny povolání	Zvýšení stavu (počet osob, o které bude počet pracovníků v profesi zvýšen)				- z toho absolventi			
		2019	2020	2022	2023	2019	2020	2022	2023
1	Řídící pracovníci	3	2	17	21	1	1	5	2
2	Specialisté	285	337	362	412	175	184	248	208
214	Specialisté ve výrobě, stavebnictví a příbuzných oborech	27	123	64	55	10	48	28	28
215	Specialisté v oblasti elektrotechniky, elektroniky a elektron. komunikací	114	37	128	178	58	20	88	59
222	Všeobecné sestry a porodní asistentky se specializací	25	29	10	16	23	27	8	14
251	Analytici a vývojáři softwaru a počítačových aplikací	41	75	73	65	24	42	56	42
263	Specialisté v oblasti sociální, společenskovední, církevní apod.	1	0	4	3	0	0	4	3
3	Techničtí a odborní pracovníci	83	140	252	179	32	71	159	71
311	Technici ve fyzikálních a průmyslových oborech	20	50	112	32	14	39	65	17
312	Mistři a příbuzní pracovníci v oblasti těžby, výroby a stavebnictví	0	21	31	66	0	0	20	0
314	Technici v biologických oborech a příbuzných oblastech	2	0	0	0	0	0	0	0
321	Zdravotničtí a farmaceutičtí technici a laboranti	0	0	0	2	0	0	0	0
325	Ostatní odborní pracovníci v oblasti zdravotnictví	47	18	15	7	10	2	10	7
351	Technici provozu a uživatelské podpory ICT	0	0	0	0	0	0	0	0
352	Technici v oblasti telekomunikací a vysílání	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Úředníci	38	13	24	22	21	12	7	13
432	Úředníci v logistice	6	1	12	1	5	1	2	0
5	Pracovníci ve službách a prodeji	80	90	87	150	74	82	79	108
531	Pracovníci péče o děti, asistenti pedagogů	2	1	3	2	2	1	3	1
532	Pracovníci osobní péče ve zdravotní a sociální oblasti	49	54	49	53	45	54	45	52
7	Řemeslníci a opraváři	599	1248	1136	972	238	562	253	481
723	Mechanici a opraváři strojů a zařízení (kromě elektrických)	80	20	45	33	15	20	29	26
8	Obsluha strojů a zařízení, montéři	1795	2505	2835	2210	1503	1713	1828	1391
9	Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	121	108	113	123	69	55	67	62
	Celkem	3028	4448	4840	4098	2123	2681	2658	2341

Zdroj dat: ÚP ČR

Úplné střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou

Pro obory úplného středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou na SŠ v Plzeňském kraji byla provedena analýza uplatnění vybraných skupin oborů na regionálním trhu práce. V první části se tato analýza zaměřila na srovnání absolventů těchto skupin oborů podle tzv. neúspěšnosti absolventů, tj. podílu absolventů evidovaných ÚP ČR v dubnu každého roku na počtu absolventů SŠ odpovídajících v posledních dvou letech (v %). Počet absolventů za poslední dva roky byl použit proto, že také ÚP ČR eviduje nezaměstnané absolventy nejdéle dva roky od ukončení studia. Takto zvolený ukazatel tedy lépe odpovídá výpočtu nezaměstnanosti pro jakoukoliv skupinu.

Neúspěšnost těchto vybraných skupin oborů odborného vzdělání s maturitou na SŠ v Plzeňském kraji za posledních 5 let i jako 2letý, 3letý a 5letý průměr je porovnávána s průměrnou hodnotou za všechny obory úplného středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou, tj. M+L0 (viz tabulka 8).

Z tabulky 8 je zřejmé, že skupiny 23 (Strojírenství a strojírenská výroba), 26 (Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika), 53 (Zdravotnictví) a 75 (Pedagogika, učitelství a sociální péče) patří dlouhodobě ke skupinám s velmi nízkou neúspěšností absolventů. Mírně nad průměrem všech oborů odborného vzdělání s maturitou se pohybuje skupina oborů 18 (Informatické obory) a v některých letech i skupina 36 (Stavebnictví, geodézie a kartografie).

Druhý pohled na uplatnitelnost absolventů vybraných skupin oborů úplného středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou na trhu práce poskytují grafy vývoje tzv. napětí trhu práce profesí odpovídajících studijním oborům na SŠ v Plzeňském kraji. Napětí na trhu práce je vyjádřeno graficky jako vývoj počtu uchazečů (nezaměstnaných) a volných pracovních míst (VPM) v letech 2014-2023.

Tabulka 8: Neúspěšnost absolventů vybraných skupin oborů odborného vzdělání s maturitou na SŠ v Plzeňském kraji (M+L0)

Skupina oborů	Průměr 2019-2023	Průměr 2021-2023	Průměr 2022-2023	Neúspěšnost absolventů (%)				
				04/2019	04/2020	04/2021	04/2022	04/2023
16	10,5	8,5	7,3	14,3	23,1	12,5	5,1	9,3
18	3,6	4,0	4,1	2,6	3,4	3,8	5,2	3,0
23	2,1	1,8	1,1	2,5	2,8	3,1	0,3	2,0
26	2,2	1,9	1,9	2,1	3,2	1,9	1,9	2,0
36	2,6	3,2	2,9	1,6	1,7	3,8	2,3	3,4
37	4,2	4,8	4,7	1,9	4,1	5,2	3,6	5,7
41	5,4	6,7	6,7	0,9	6,0	6,7	6,9	6,4
53	0,6	0,8	0,9	1,0	0,0	0,4	1,5	0,3
75	1,1	1,1	1,2	1,5	0,5	0,9	1,1	1,3
M+L0	3,0	3,1	2,9	2,4	3,3	3,6	3,0	2,8

Neúspěšnost absolventů = počet nezaměstnaných absolventů evidovaných ÚP ČR na počet absolventů za poslední 2 roky v %

Zdroj dat: ÚP ČR, OŠMS KÚ Plzeňského kraje

Podkladem pro přiřazení profesí studijním oborům byla Národní soustava povolání (NSP). Přehled přiřazení profesí studijním oborům poskytuje příloha 1. Grafy jsou pak v dalších přílohách. Pokud náleží stejné profese k více studijním oborům, jsou studijní obory uvedeny v jedné příloze).

Příloha 2 dokládá menší uplatnitelnost skupiny oborů 16 (Ekologie a ochrana životního prostředí) na trhu práce, když nabídka VPM, s výjimkou profese Učitelé odborných předmětů, praktického vyučování, odborného výcviku je nižší, než počet volných míst minimální na rozdíl od počtu nezaměstnaných.

Také příloha 3 potvrzuje u skupiny oborů 18 (Informatické obory) průměrnou uplatnitelnost na trhu práce, když minimálně od roku 2021 je počet nezaměstnaných a VPM vyrovnány.

Přílohy 4 a 5 potvrzují výbornou uplatnitelnost skupin oborů 23 (Strojírenství a strojírenská výroba, M i L0) na trhu práce, když u profesí s největšími počty zaměstnaných minimálně od roku 2021 počet nezaměstnaných zaostává za počtem VPM.

Příloha 6 dokumentuje nadstandardní uplatnitelnost skupiny oborů 26 (Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika) na regionálním trhu práce, neboť u profesí s největšími počty zaměstnaných minimálně od roku 2022 převyšuje počet VPM počet nezaměstnaných.

Příloha 7 ukazuje potenciálně velmi dobrou uplatnitelnost na trhu práce v případě absolventů skupiny oborů 36 (Stavebnictví, geodézie a kartografie). Mistři a příbuzní pracovníci ve stavebnictví mají vyšší počet VPM, než počet nezaměstnaných už od roku 2016. V případě Stavebních techniků je toto zřejmé až v posledních 2 letech. Doplnuje se tak obrázek o uplatnitelnosti skupiny oborů 36 na trhu práce směrem k nadprůměrné uplatnitelnosti, ačkoliv podle neúspěšnosti byly předpoklady spíše průměrné (viz tabulka 8).

Také v případě skupiny 37 (Doprava a spoje) výsledky napětí na trhu práce v posledních 2 letech ukazují nadprůměrné předpoklady uplatnění této skupiny na trhu práce (viz příloha 8), a to na rozdíl od neúspěšnosti absolventů (viz tabulka 8). Důvodem může být nižší zájem absolventů pracovat ve vystudovaném oboru.

Naproti tomu příloha 9 potvrzuje menší možnosti uplatnění absolventů skupiny oborů 41 (Zemědělství a lesnictví), i když v posledních letech je v Plzeňském kraji počet nezaměstnaných i VPM u profese Technici v oblasti zemědělství, rybářství a vodohospodářství vyrovnaný.

V profesích odpovídajících dle NSP skupině oborů 53 (Zdravotnictví) jsou velmi nízké počty nezaměstnaných i VPM, ale počet nezaměstnaných je obvykle vyšší (viz přílohy 10 a 11). Neúspěšnost absolventů zdravotnických oborů na SŠ v Plzeňském kraji je však velmi nízká (méně než 1 % – viz tabulka 8). To indikuje zájem většiny absolventů těchto SŠ pokračovat ve studiu, neboť výkon kvalifikovaných profesí ve zdravotnictví vyžaduje terciární vzdělání.

V profesích odpovídající skupině oborů 75 (Pedagogika, učitelství a sociální péče) je patrný především velký nedostatek Specialistů a odborných pracovníků v oblasti výchovy (viz příloha 12), kteří dle NSP také odpovídají studijnímu oboru Předškolní a mimoškolní pedagogika (75-31-M/01). O tento studijní obor je v Plzeňském kraji mimořádný zájem, ale dostupné kapacity jsou naprosto nedostačující, jak dokládá velký počet vyjíždějících, kteří tento obor vyjíždí studovat mimo kraj (viz tabulka 9). V kraji je možné tento obor v denním studiu studovat jen na 1 místě (Horšovský Týn).

Z tabulky 9 je patrné, že počet žáků studující obor Předškolní a mimoškolní pedagogika ve 4letém denním studiu v kraji je stejný jako počet žáků vyjíždějící studovat tento obor mimo kraj. Nejčastějšími cíli vyjížděky jsou Beroun (téměř 100 žáků), Praha a Pelhřimov (cca po 30 žácích). Z uvedeného je zřejmé, že kapacity tohoto oboru v denní formě studia je nezbytné navýšit, neboť ve

Tabulka 9: Počet žáků oboru Předškolní a mimoškolní pedagogika podle bydliště žáka - 4leté denní studium

Počet studujících v kraji	172	177	162
Počet vyjíždějících mimo kraj	172	179	178

Zdroj dat: MŠMT

Staňkově je tento obor možné studovat pouze dálkově.

V souvislosti s rozvojem dětských skupin lze očekávat ještě větší zájem o studium oboru Předškolní a mimoškolní pedagogika v Plzeňském kraji.

Praktická škola

I přes rozšíření kapacit oborů Praktická škola v Plzeňském kraji otevřením oboru v Plané je stále nutné považovat kapacity tohoto oboru za nedostatečné. Počet dětí vycházejících ze speciálních a praktických ZŠ v Plzeňském kraji jsou stále podstatně vyšší než počty nově přijímaných na obory Praktická škola (viz tabulka 10).

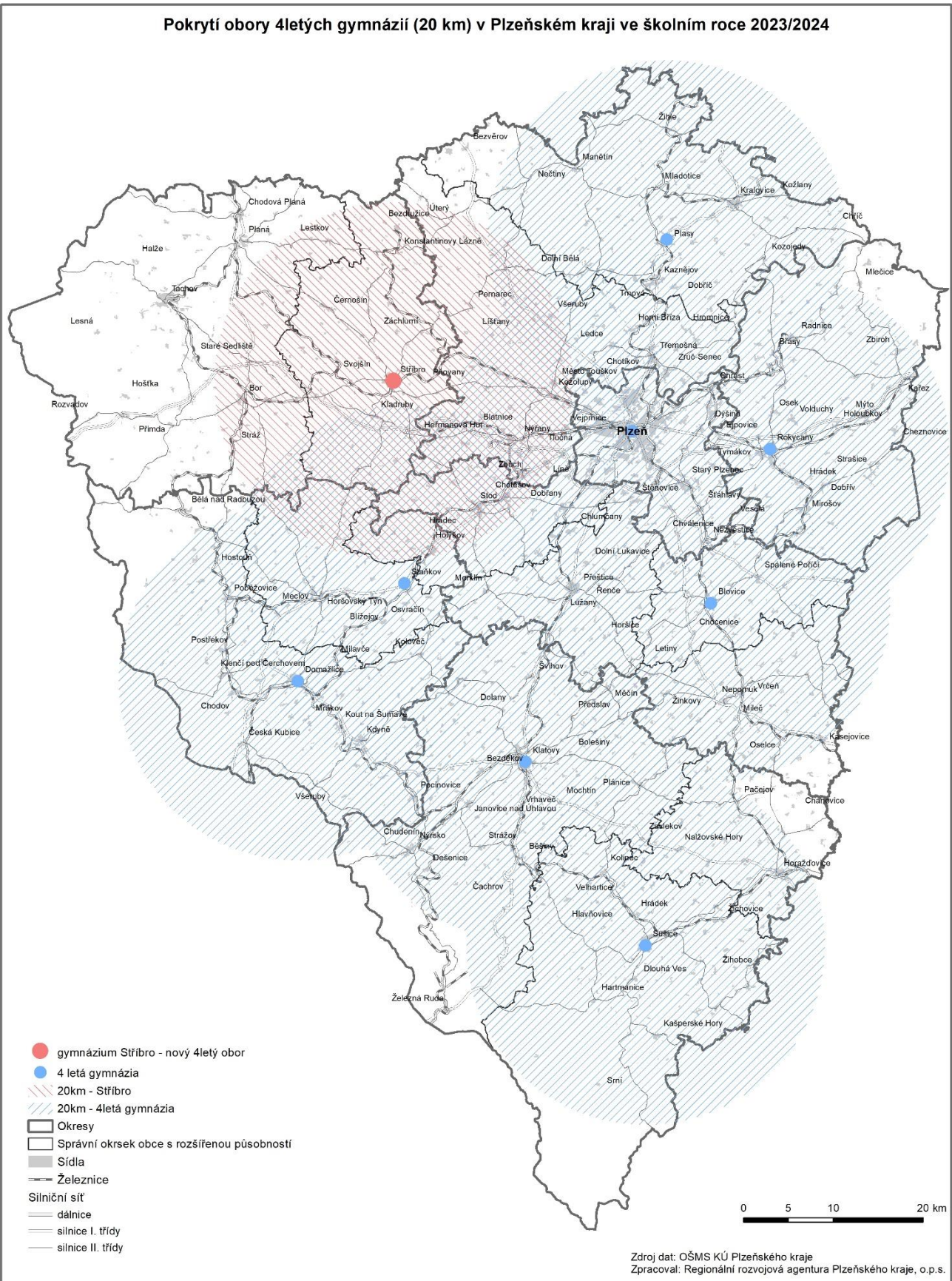
Tabulka 10: Vývoj počtu nově přijatých žáků oborů Praktická škola

Počet nově přijatých žáků oborů Praktická škola:	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024
SŠ živnostenská a ZŠ Planá	1	4	3
ZŠ a OŠ Horšovský Týn	9	3	5
ZŠ speciální a Praktická škola Diakonie ČCE Merklín	5	9	9
Odborná škola, ZŠ a MŠ	16	17	20
Celkem	31	33	37
Počet žáků končících speciální a praktické ZŠ	93	109	125

Zdroj dat: OŠMS

Mapa 1

Pokrytí obory 4letých gymnázií (20 km) v Plzeňském kraji ve školním roce 2023/2024

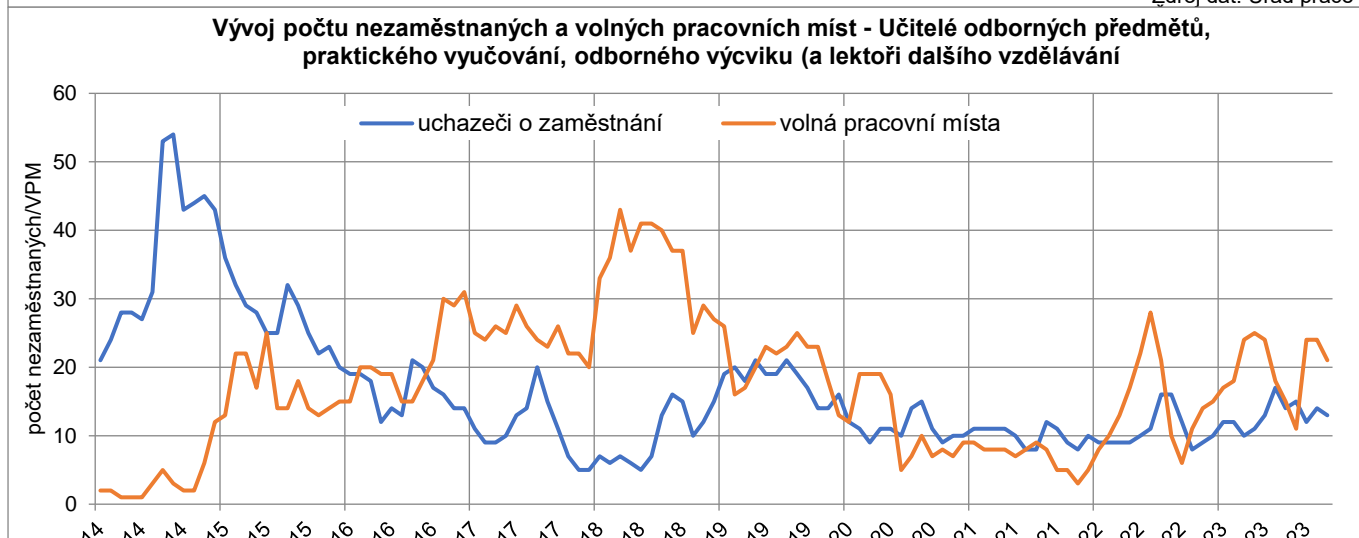
Příloha 1: Přřazení profesí studijním oborům vybraných skupin oborů na SŠ v Plzeňském kraji

Studijní obory	kód stud. oboru	skupina oborů	stupeň vzdělání	Profese
Ekologie a životní prostředí	16-01-M/01	16	M	2133 Specialisté v oblasti ochrany životního prostředí (kromě průmyslové ekologie) 2320 Učitelé odborných předmětů, praktického vyučování, odborného výcviku 5113 Průvodci, delegáti v cestovním ruchu
Informační technologie	18-20-M/01	18	M	3511 Technici provozu informačních a komunikačních technologií 3513 Technici počítačových sítí a systémů
Strojírenství	23-41-M/01	23	M	3115 Strojírenští technici
Dopravní prostředky	23-45-M/01	23	M	3122 Mistři a příbuzní pracovníci ve výrobě 3511 Technici provozu informačních a komunikačních technologií (CNC programování)
Mechanik strojů a zařízení	23-44-L/01	23	L/0	3115 Strojírenští technici
Mechanik seřizovač	23-45-L/01	23	L/0	3122 Mistři a příbuzní pracovníci ve výrobě 3511 Technici provozu informačních a komunikačních technologií (CNC programování) 7233 Mechanici a opraváři zemědělských, průmyslových a jiných strojů a zařízení
Elektrotechnika	26-41-M/01	26	M	3113 Elektrotechnici a technici energetici
Telekomunikace	26-45-M/01	26	M	3122 Mistři a příbuzní pracovníci ve výrobě
Mechanik elektrotechnik	26-41-L/01	26	L/0	3522 Technici v oblasti telekomunikací a radiokomunikací
Technická zařízení budov	36-45-M/01	36	M	3112 Stavební technici
Geodézie – katastr nemovitostí	36-46-M/01	36	M	3118 Technici kartografové, zeměměřiči a pracovníci v příbuzných oborech
Stavebnictví	36-47-M/01	36	M	3123 Mistři a příbuzní pracovníci ve stavebnictví
Provoz a ekonomika dopravy	37-41-M/01	37	M	4323 Pracovníci v dopravě a přepravě
Logistické a finanční služby	37-42-M/01	37	M	5112 Průvodčí a příbuzní pracovníci v osobní dopravě
Agropodnikání	41-41-M/01	41	M	3142 Technici v oblasti zemědělství, rybářství a vodohospodářství (kromě úpravy a rozvodu vody)
Mechanizace a služby	41-45-M/01	41	M	
Zdravotnický asistent	53-41-M/01	53	M	3259 Odborní pracovníci v oblasti zdravotnictví jinde neuvedení
Praktická sestra	53-41-M/03	53	M	
Laboratorní asistent	53-43-M/01	53	M	3259 Odborní pracovníci v oblasti zdravotnictví jinde neuvedení
Asistent zubního technika	53-44-M/03	53	M	3212 Odborní laboranti a laboratorní asistenti v oblasti zdravotnictví
Předškolní a mimoškolní pedagogika	75-31-M/01	75	M	2359 Specialisté a odborní pracovníci v oblasti výchovy 5312 Asistenti pedagogů
Sociální činnost	75-41-M/01	75	M	2635 Specialisté v oblasti sociální práce

Zdroj dat: Národní soustava povolání

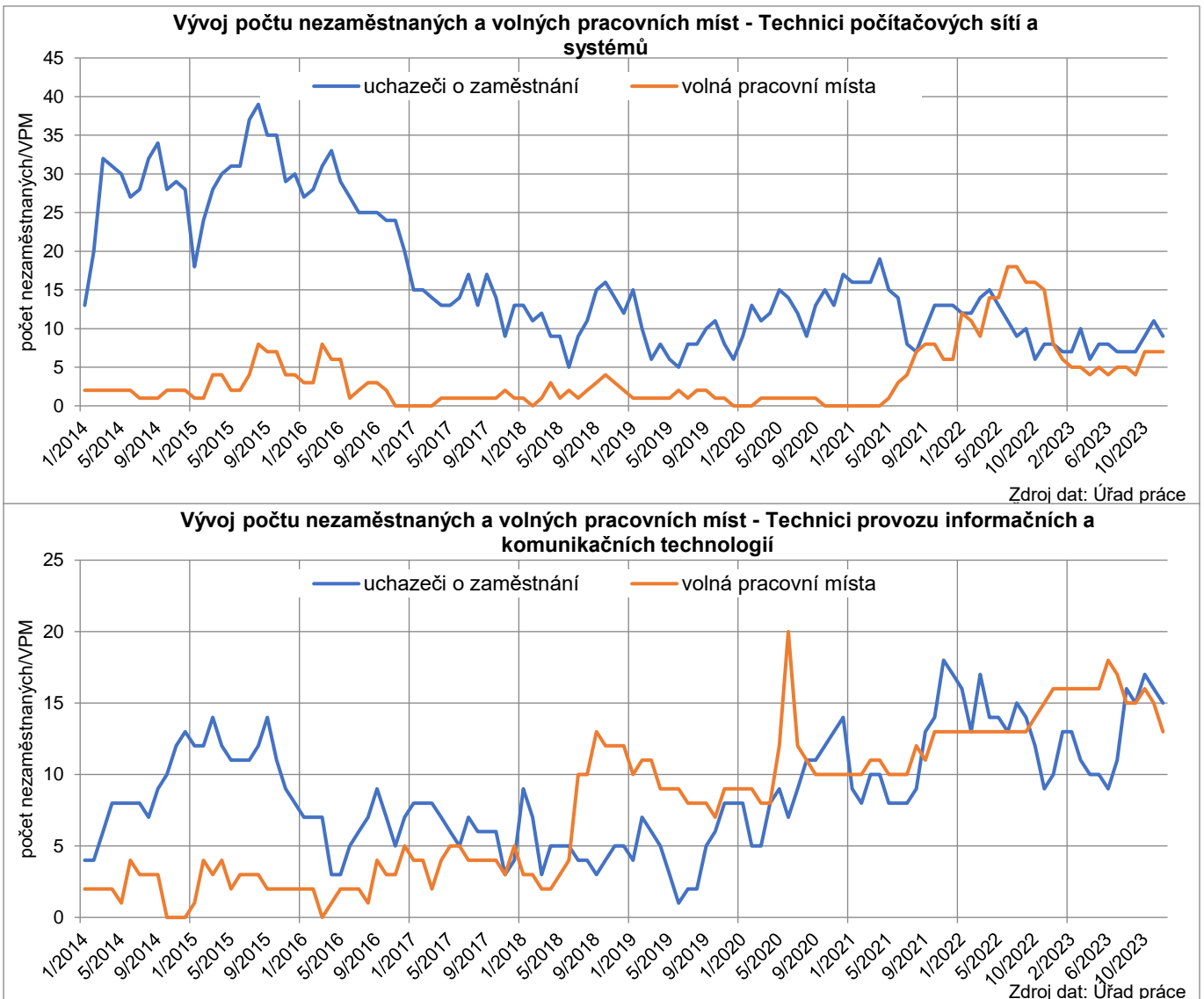
Příloha 2: Ekologie a životní prostředí 16-01-M/01

- 2133 Specialisté v oblasti ochrany životního prostředí (kromě průmyslové ekologie)
- 2320 Učitelé odborných předmětů, praktického vyučování, odborného výcviku (kromě pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami) a lektori dalšího vzdělávání
- 5113 Průvodci, delegáti v cestovním ruchu

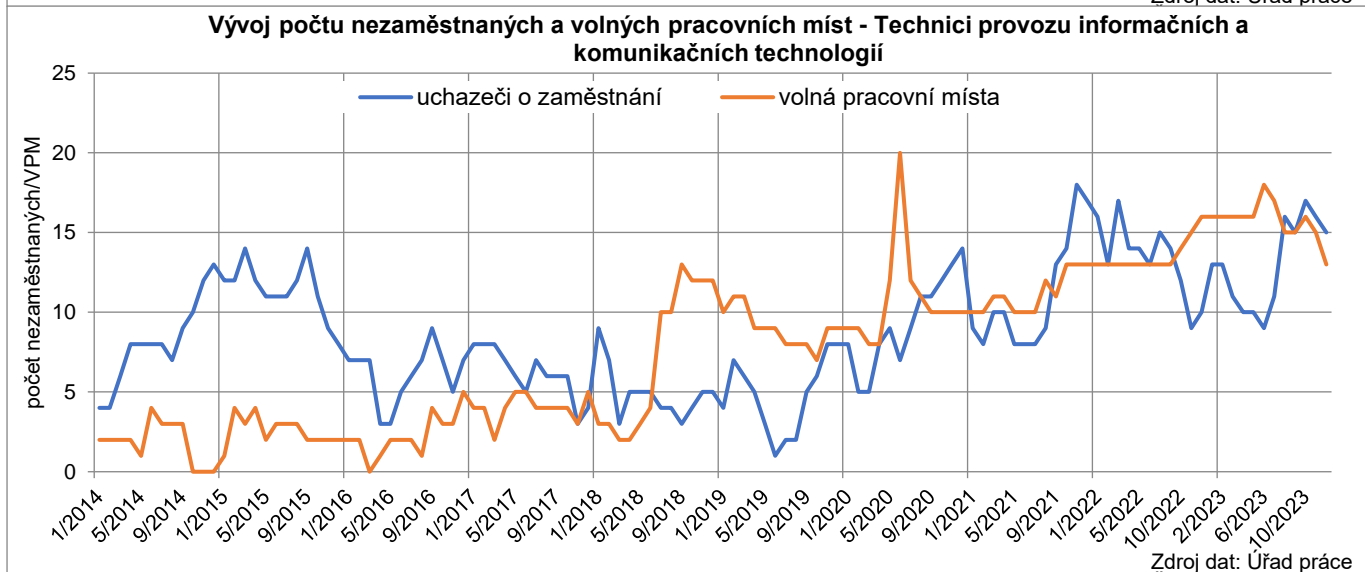
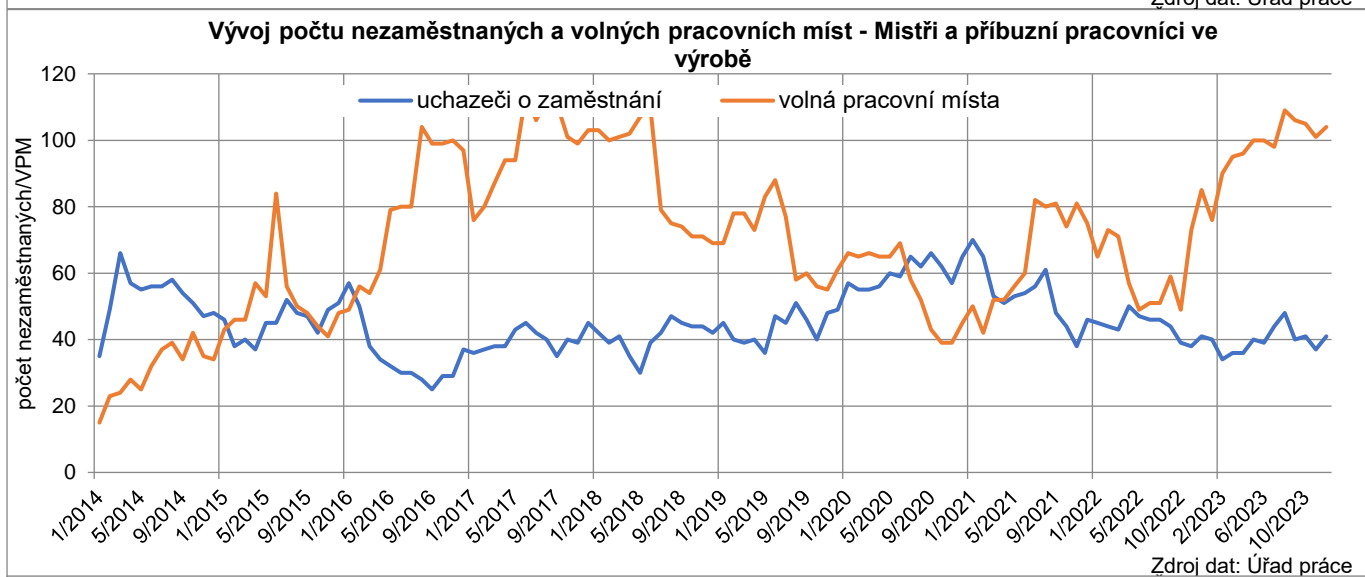
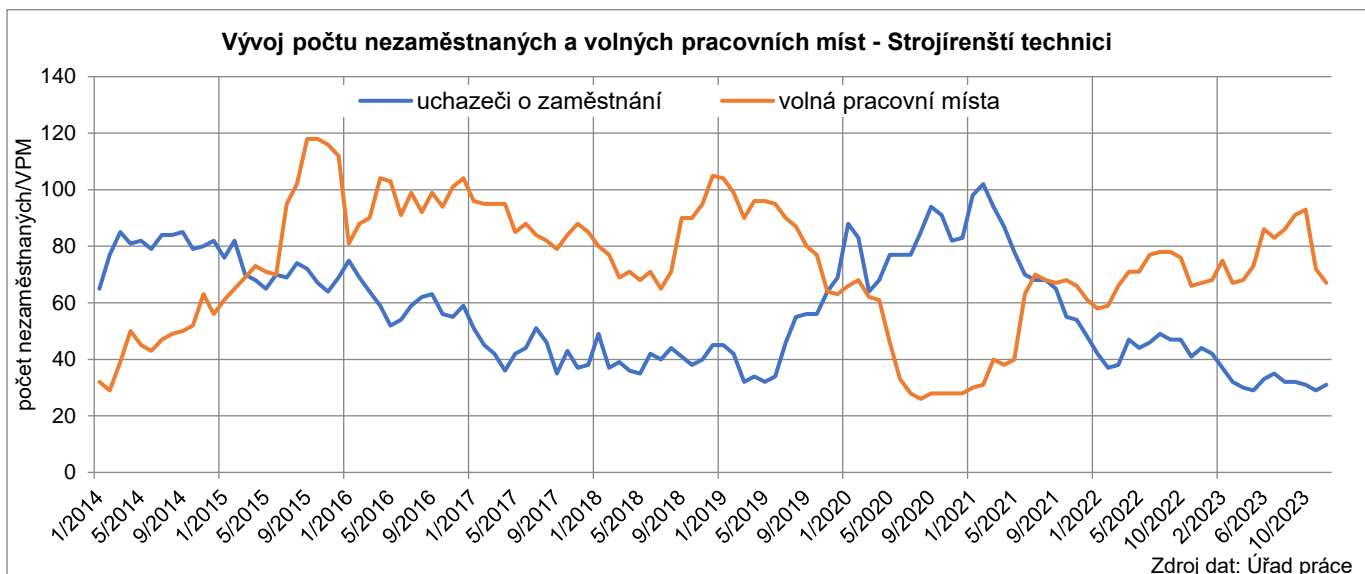
Příloha 3: Informační technologie 18-20-M/01

- 3511 Technici provozu informačních a komunikačních technologií
- 3513 Technici počítačových sítí a systémů

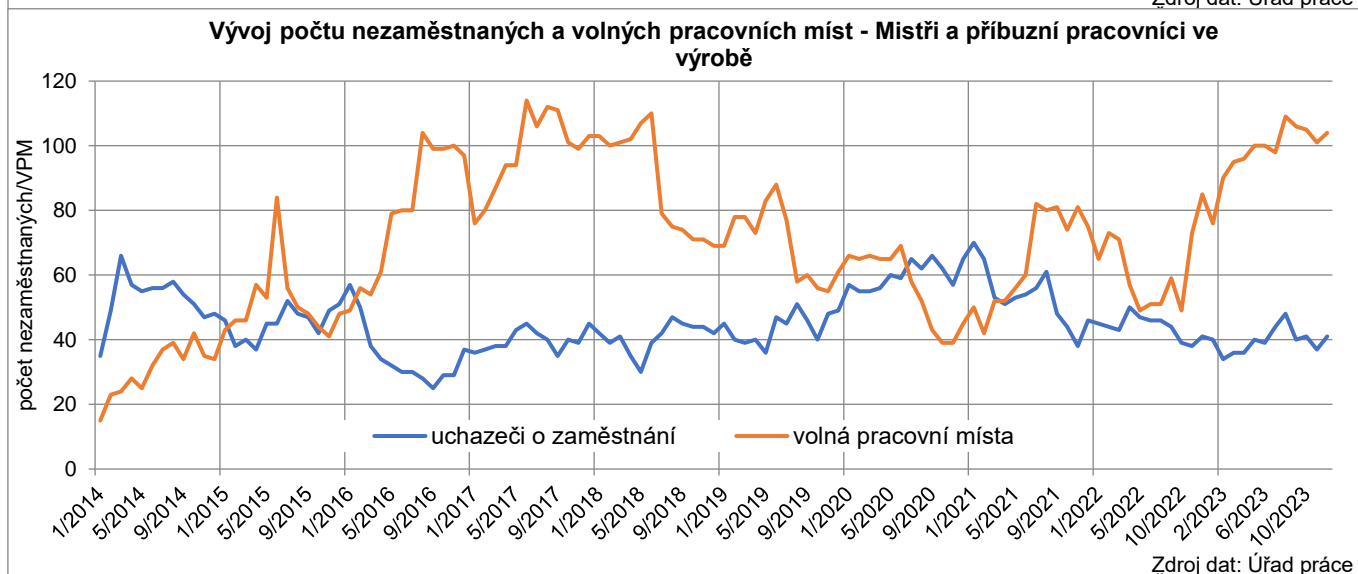

Příloha 4: Strojírenství 23-41-M/01; Dopravní prostředky 23-45-M/01

- 3115 Strojírenští technici
- 3122 Mistři a příbuzní pracovníci ve výrobě
- 3511 Technici provozu informačních a komunikačních technologií (CNC programování)

- 3115 Strojírenští technici
- 3122 Mistři a příbuzní pracovníci ve výrobě
- 3511 Technici provozu informačních a komunikačních technologií (CNC programování)
- 7233 Mechanici a opraváři zemědělských, průmyslových a jiných strojů a zařízení

Vývoj počtu nezaměstnaných a volných pracovních míst - Technici provozu informačních a komunikačních technologií

Zdroj dat: Úřad práce

Vývoj počtu nezaměstnaných a volných pracovních míst - Mechanici a opraváři zemědělských, průmyslových a jiných strojů a zařízení

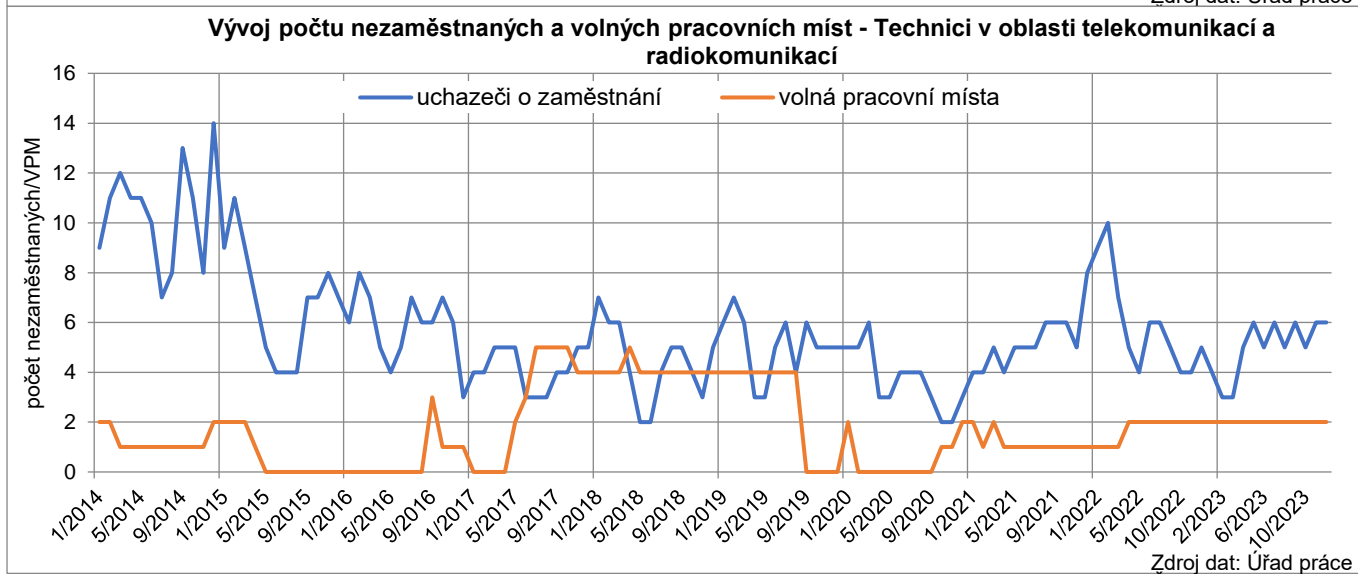
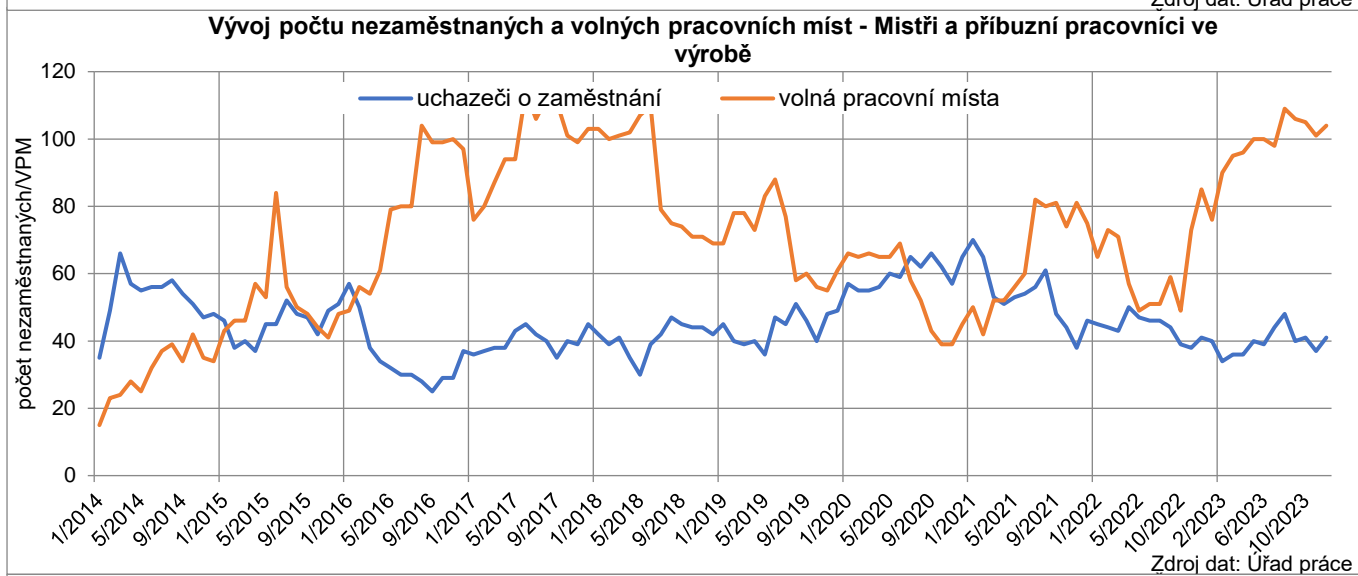
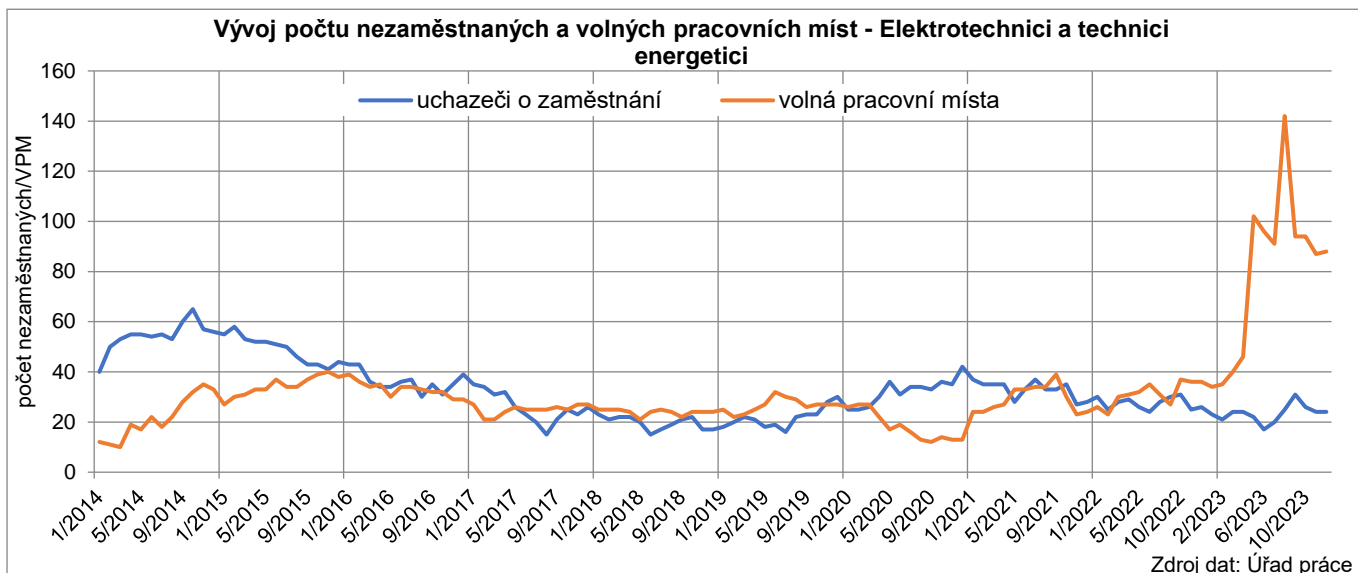

Zdroj dat: Úřad práce

Příloha 6: Elektrotechnika 26-41-M/01; Telekomunikace 26-45-M/01;

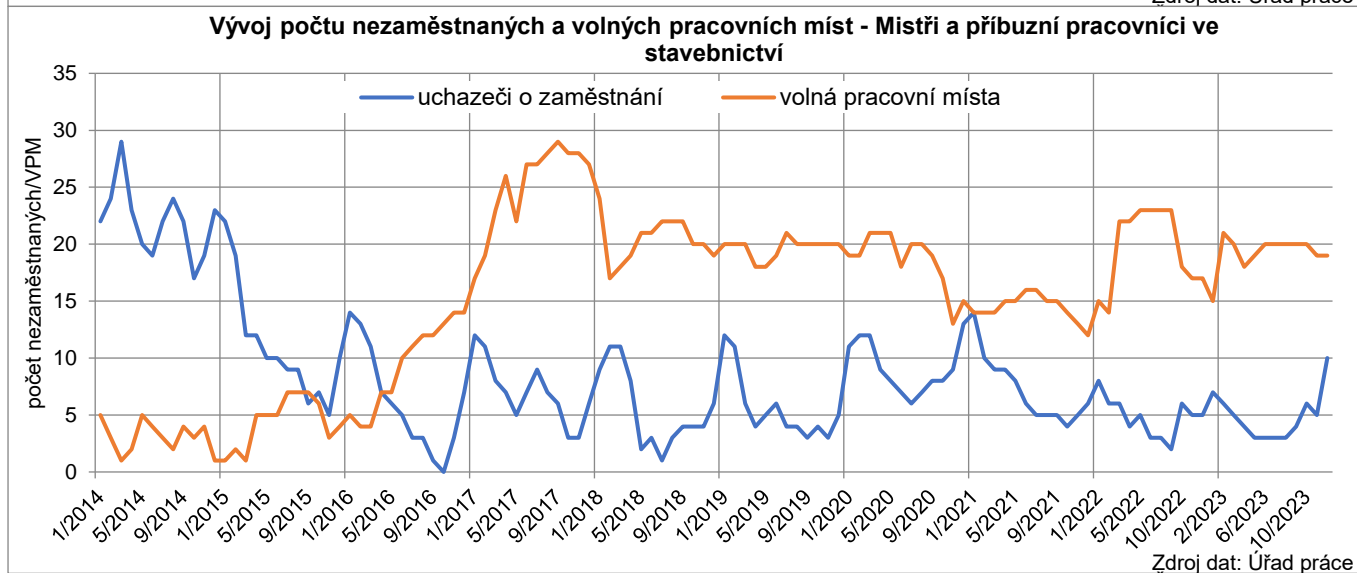
Mechanik elektrotechnik 26-41-L/01

- 3113 Elektrotechnici a technici energetici
- 3122 Mistři a příbuzní pracovníci ve výrobě
- 3522 Technici v oblasti telekomunikací a radiokomunikací

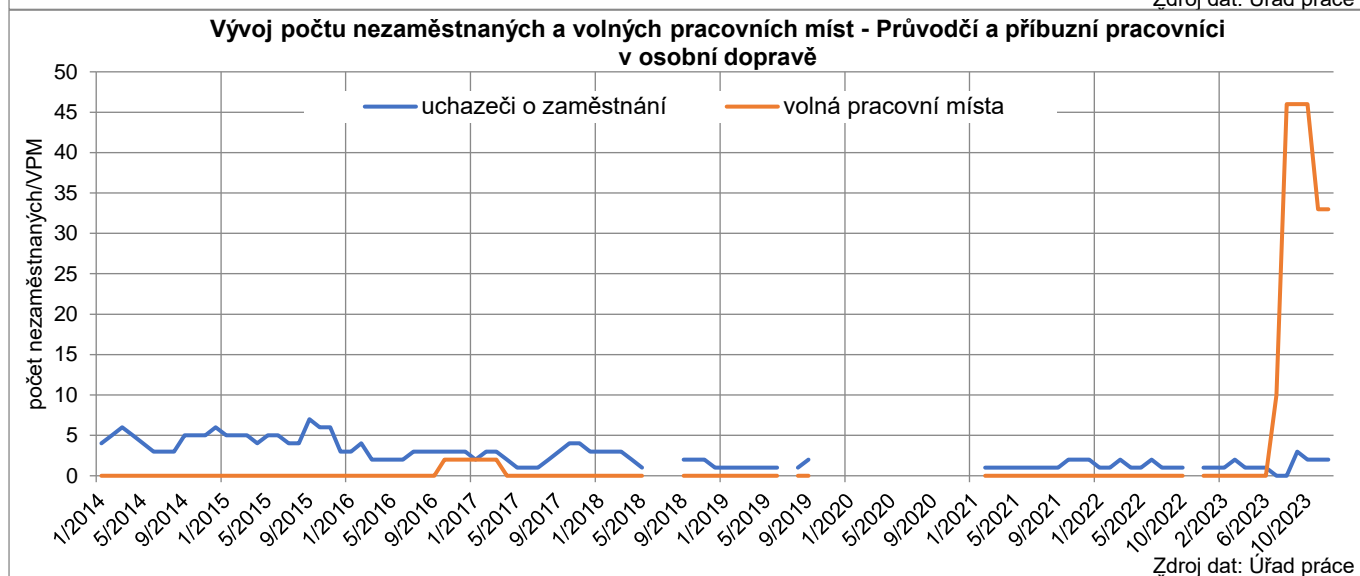
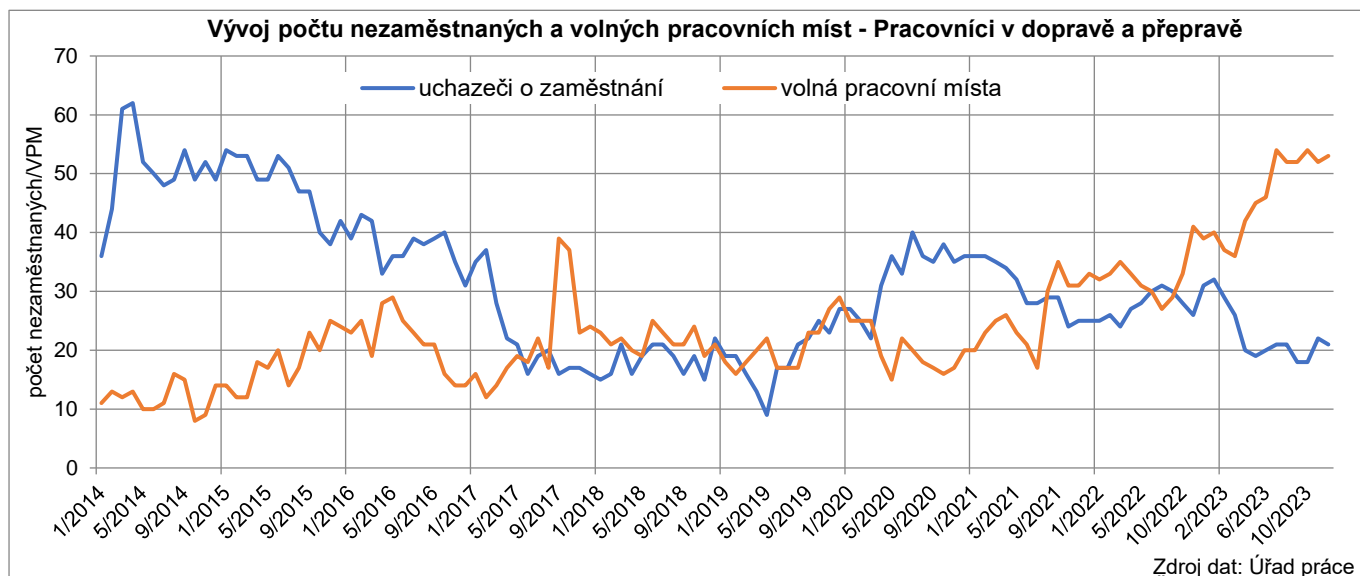

**Příloha 7: Technická zařízení budov 36-45-M/01; Geodézie – katastr nemovitostí 36-46-M/01;
Stavebnictví 36-47-M/01**

- 3112 Stavební technici
- 3118 Technici kartografové, zeměměřiči a pracovníci v příbuzných oborech
- 3123 Mistři a příbuzní pracovníci ve stavebnictví

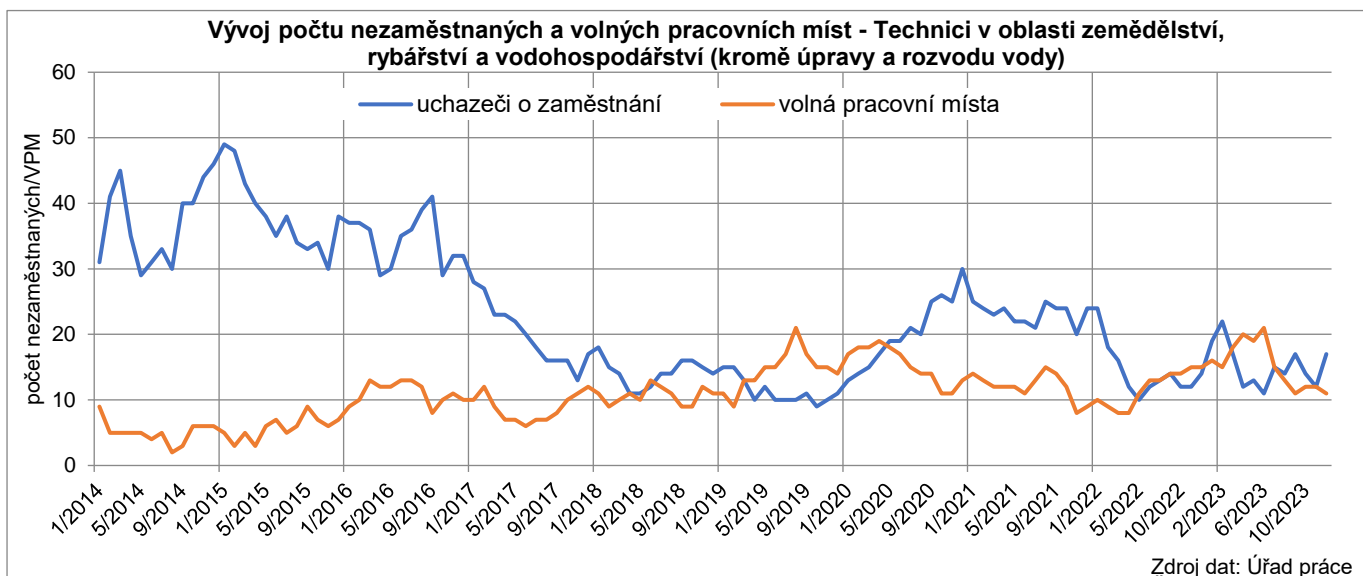

- 4323 Pracovníci v dopravě a přepravě
- 5112 Průvodčí a příbuzní pracovníci v osobní dopravě

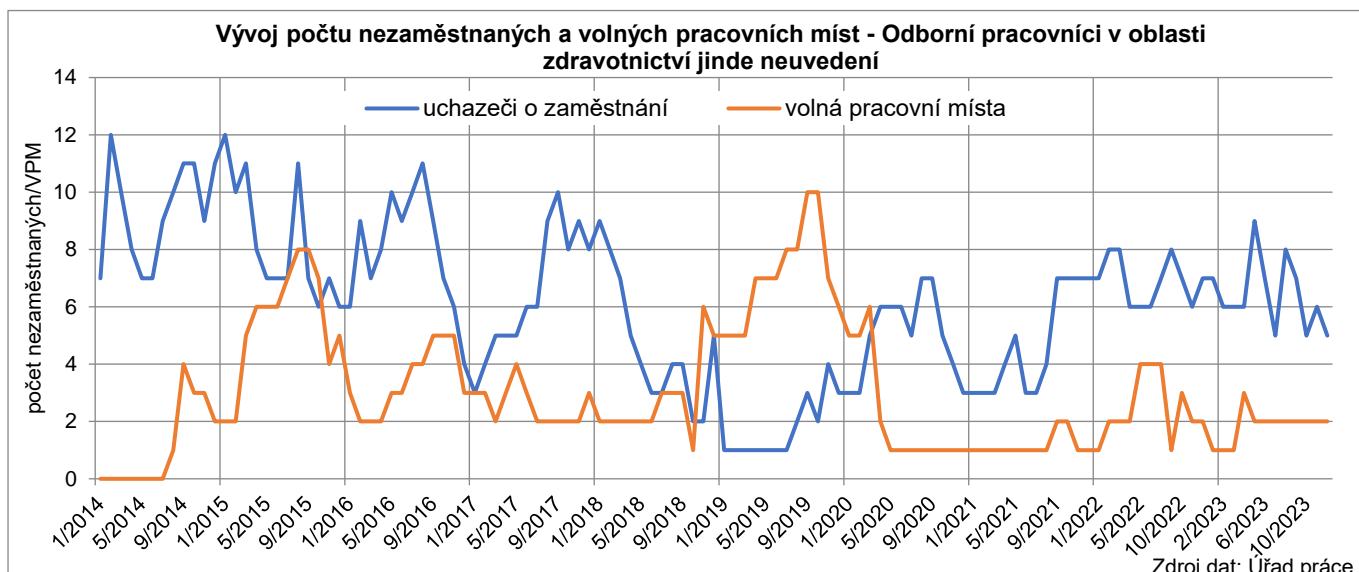
Příloha 9: Agropodnikání 41-41-M/01; Mechanizace a služby 41-45-M/01

- 3142 Technici v oblasti zemědělství, rybnářství a vodohospodářství (kromě úpravy a rozvodu vody)

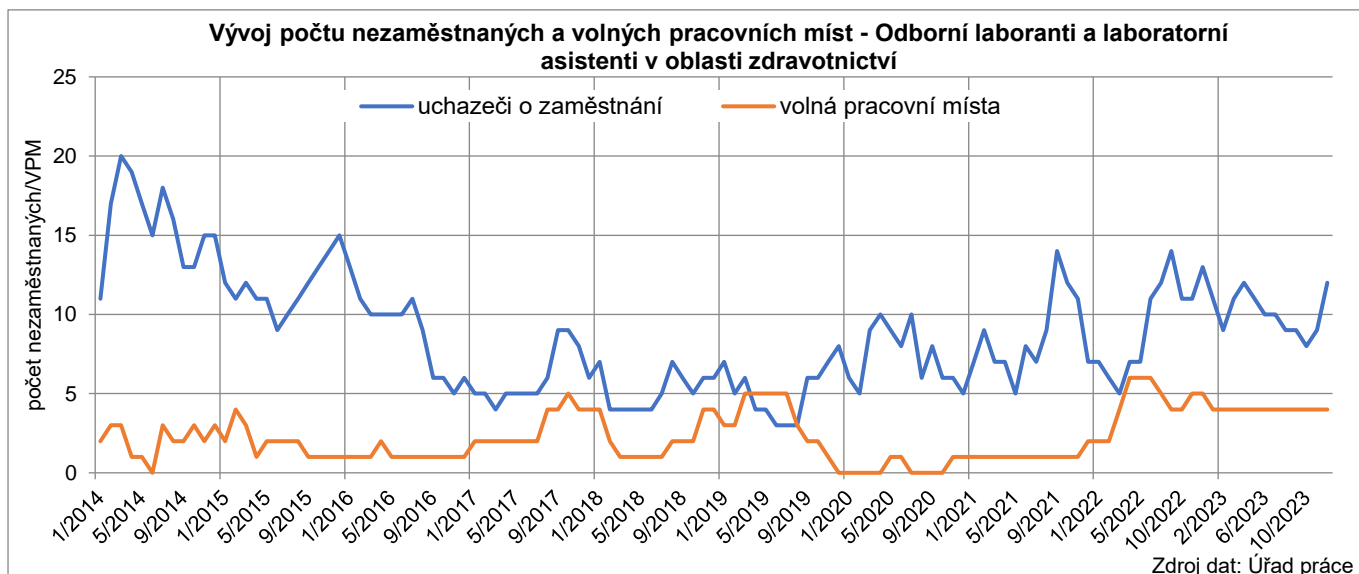
Příloha 10: Zdravotnický asistent 53-41-M/01; Praktická sestra 53-41-M/03

- 3259 Odborní pracovníci v oblasti zdravotnictví jinde neuvedení

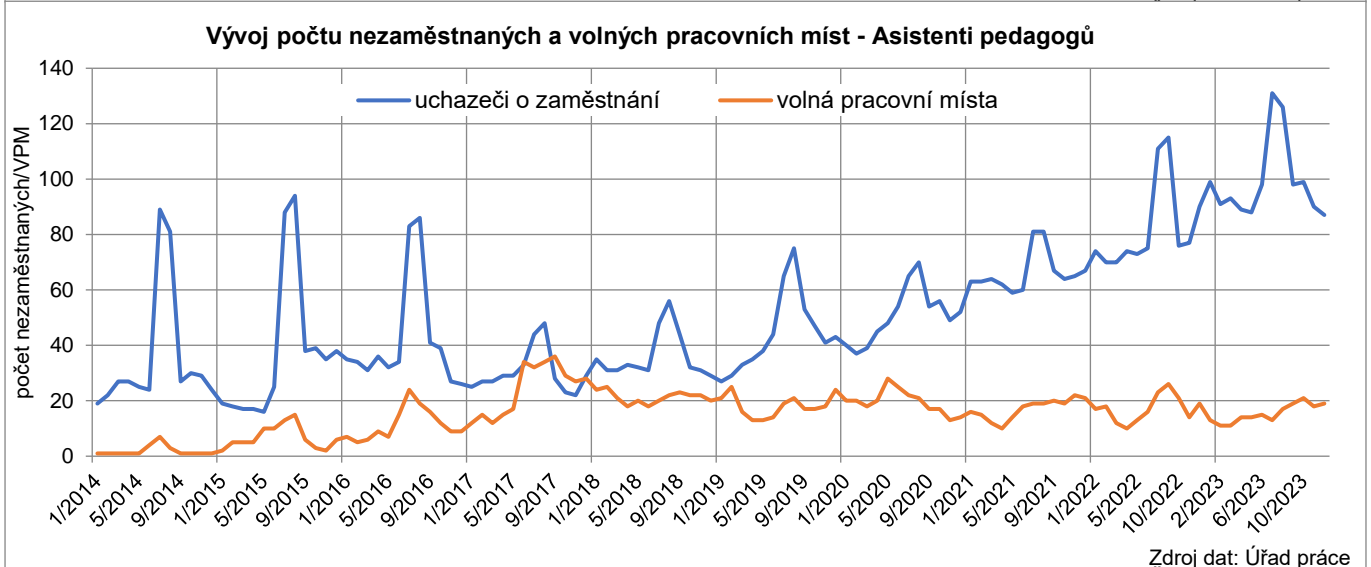
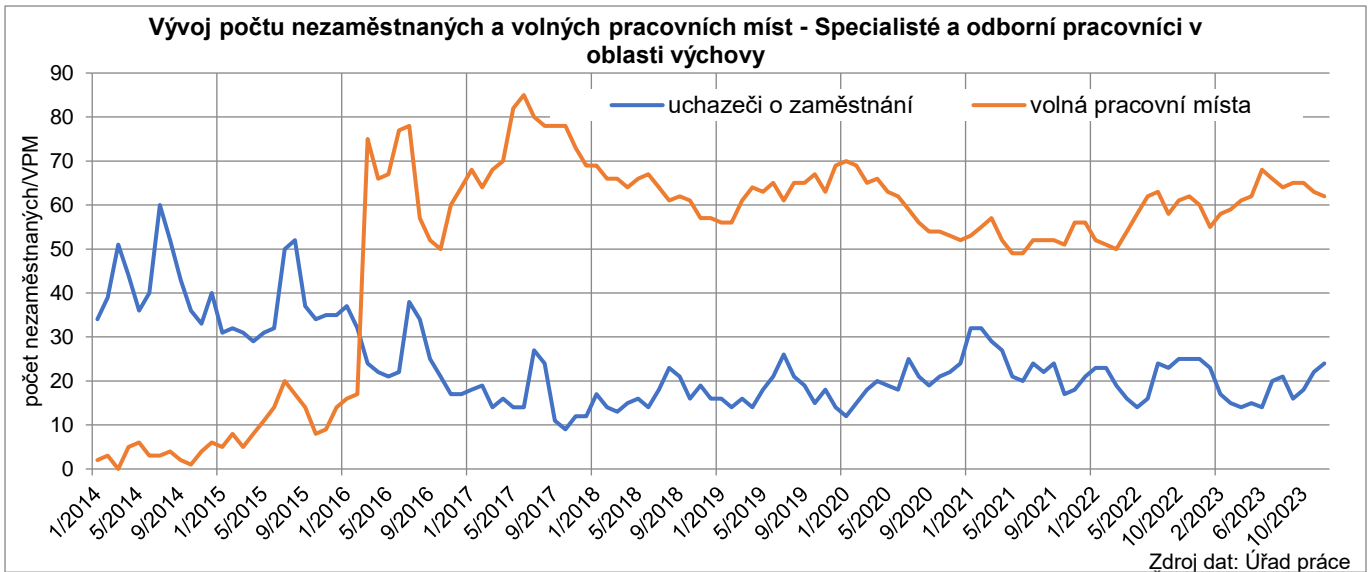
Příloha 11: Laboratorní asistent 53-43-M/01; Asistent zubního technika 53-44-M/03

- 3259 Odborní pracovníci v oblasti zdravotnictví jinde neuvedení
- 3212 Odborní laboranti a laboratorní asistenti v oblasti zdravotnictví

Příloha 12: Předškolní a mimoškolní pedagogika 75-31-M/01

- 2359 Specialisté a odborní pracovníci v oblasti výchovy
- 5312 Asistenti pedagogů

Příloha 13: Sociální činnost 75-41-M/01

- 2635 Specialisté v oblasti sociální práce

